

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 9/62 เดือนมิถุนายน ปี 2562

ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วยต่อความวิตกกังวลและบทบาทของ
บิดามารดา ในหออภิบาลผู้ป่วยเด็ก

น้ำทิพย์ แก้ววิชิต

กัลยาณี ท่าจิ้น

ธำปณิตย์ โชติสุวรรณศิริ

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วยต่อความวิตกกังวลและบทบาทของบิดามารดาในหออภิบาลผู้ป่วยเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือ บิดามารดาของเด็กป่วยที่มีอายุ 1 เดือนถึง 15 ปี ที่ได้รับการใส่ท่อช่วยหายใจ และใช้เครื่องช่วยหายใจ เข้ารับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยเด็ก โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2560 จำนวน 50 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 ราย และกลุ่มควบคุม 25 ราย กลุ่มทดลองได้รับข้อมูลตามโปรแกรมการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับข้อมูลตามปกติ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความวิตกกังวลขณะเผชิญของบิดามารดาและแบบสอบถามบทบาทของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วย ซึ่งเครื่องมือทั้งหมดได้ผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีค่าความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ .85 และ .82 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมโดยใช้คะแนนความวิตกกังวลก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

ผลการวิจัย คะแนนความวิตกกังวลของบิดามารดากลุ่มทดลองหลังจากที่เด็กป่วยเข้ารับการรักษา 48 ชั่วโมงต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) คะแนนบทบาทของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วยของกลุ่มทดลองหลังจากที่เด็กป่วยเข้ารับการรักษา 72 ชั่วโมง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าการใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วยสามารถช่วยลดความวิตกกังวลและเพิ่มบทบาทของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วยในหออภิบาลผู้ป่วยเด็กได้ จึงควรสนับสนุนให้มีการนำวิธีการนี้มาใช้ในการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาที่ได้ คือสามารถนำประเด็นจากการสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ไปพัฒนาเป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลความสะอาดช่องปากในผู้ป่วยวิกฤต เพื่อป้องกันการติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจในหออภิบาล และนำไปศึกษาวิจัยในบริบทของแต่ละหน่วยต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ใช้คำนวณค่าอิทธิพลความแตกต่าง โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของงานวิจัยของ Singkla โดยใช้สูตรของ Cohen

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ส่วน คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วย คู่มือการมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กป่วยสำหรับบิดามารดา 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามส่วนบุคคล

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความตรงและความเที่ยง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คือ หาความถี่ เปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวล เปรียบเทียบคะแนนบทบาทของบิดามารดา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความวิตกกังวลหลังการทดลองของกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. คะแนนเฉลี่ยบทบาทของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป การเข้ารับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยเด็กของเด็กป่วยส่งผลให้บิดามารดาเกิดความวิตกกังวล และยังส่งผลให้การปฏิบัติบทบาทในการดูแลเด็กป่วยลดลงด้วย การลดความวิตกกังวลของบิดามารดาและส่งเสริมบทบาทบิดามารดาสามารถทำได้โดยให้บิดามารดาเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลเด็กป่วยด้านต่างๆ คือ ด้านแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านกิจกรรมที่ทำประจำ ด้านกิจกรรมการพยาบาล และด้านการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาลมีความเหมาะสมที่จะนำโปรแกรมดังกล่าวมาใช้ร่วมกับกิจกรรมการพยาบาลที่ให้ตามปกติเพื่อให้การพยาบาลครอบคลุมแบบองค์รวม
2. ด้านการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้นักศึกษาพยาบาล ในเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบิดามารดาหรือผู้ดูแลในการดูแลเด็กป่วย

น้ำทิพย์ แก้ววิชิต, กัลยาณี ท่าจีน, ปราณิ จันทรมณีย์ และธัญญาปณิตย์ โชติสุวรรณศิริ. 2562. ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการดูแลเด็กป่วย ต่อความวิตกกังวล และบทบาทของบิดามารดา ในหออภิบาลผู้ป่วยเด็ก. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ปีที่ 11(2)12-22.